

Reguleringsmyndigheten for energi

Vår dato	11.06.2024
Vår referanse	Jørn Bugge
Deres dato	11.03.2024
Deres referanse	202404121

Innspill til rapport om beregningsmetoder for effektflyt i faktisk nett

Vi viser til rapporten fra Thema om mulige beregningsmetoder for effektflyt i faktisk nett som ble publisert 11. mars, hvor RME ber om innspill innen 11. juni.

Thema Consulting Group har på oppdrag fra RME utredet hvordan oppgavevariabelen effektdistanse kan beregnes i et masket nett. Flere beregningsmetoder er analysert ut fra kriterier som tilgjengelighet for data, modellens kompleksitet og hvorvidt beregningene gir en god beskrivelse av oppgaveomfanget.

Konsulenten anbefaler en videre utvikling ut fra tre faser:

- Fase 1. Benytte forhåndsdefinerte radielle nett (normaldele), og tilrettelegge for eksport av nettdata
- Fase 2. Benytte minimum spennetre og tilrettelegge for ulike typer dataeksport
- Fase 3. Benytte minimum effektdistanse, standardisert dataeksport og rapportering

Inndeling i ulike faser er grunnet ut fra hvor hurtighet i implementering, datatilgang og -håndtering ressurser hos nettselskap og systemleverandører

Thema poengterer også at det ikke er nødvendig å gjennomføre alle fasene. Ved utsettelse kan fase 1 utgå og dersom fase 3 anses for ressurskrevende, er det mulig å forbli i fase 2.

Fornybar Norge innspill til rapporten

Generelle kommentarer

RME har siden oppstarten av arbeidet med vurdering av ny variabel for energi-/effektdistanse hatt fokus på hvordan en slik variabel kan beregnes. Etter ca 6 år er det nå landet på å forfølge et spor ut fra faktisk nett, etter at ideen om bruk av syntetiske nett ble forlatt i 2023. Allikevel er ikke arbeidet kommet lenger enn at det fortsatt gjenstår mye arbeid, samtidig som helheten og hvordan en slik variabel skal inngå i sammen med andre eksisterende/nye variabel ikke er dokumentert i tilstrekkelig grad. Det er vanskelig for bransjen å forholde seg til en variabel uten kunnskap om hvordan en slik variabel skal kombineres med andre variabler i effektivitetsmålingen.

Helheten må analyseres

RMEs argumenter for nye oppgavevariable:

- Effektivitetsanalysene bør vurdere ressursinnsats mot de sentrale oppgavene knyttet til effekt/energi og pålitelighet
- Kundens etterspørsel skal beskrives mer direkte i oppgaven, og mindre knyttet til teknologi
- Vi vil ha en robust kostnadsnormmodell med gode egenskaper for effektiv drift, utvikling og utnyttelse av nettet

Variabel for effektflyt/effektdistanse kan være en god beskrivelse av deler av oppgaven for et nettselskap, men vil ikke beskrive hele oppgaven. RME har siden innføringen av modellen for beregning av effektivitet forsøkt å finne frem til hva som kan beskrive oppgaven til selskapene på best mulig måte, og hva som er driverne for selskapenes kostnader. Dimensjonering og effektflyt er kostnadsdrivende i forbindelse med investeringer, men kapitalkostnadene har en avtakende kurve da grunnkostnadene som er uavhengig av dimensjonering vil være lik. Tilsvarende vil også enkelte driftskostnader (f.eks. linjerydding) hos nettselskapene være uavhengig av dimensjonen og effektflyten på linjene.

Fornybar Norge savner en mer helhetlig vurdering av hvordan en slik parameter kan passe inn i de sammenlignende analysene og argumentasjon hvorfor dette kan gi en bedre effektivitetsmodell. Eksogenitet i oppgavebeskrivelse har de siste årene vært hovedargumentet for innføring av en ny oppgavevariabel for effektflyt. Eksogenitet kan ikke være det trumfende argument. Det viktigste må være å finne gode oppgavevariable som beskriver oppgaven med å bygge og drive nettinfrastruktur for å frakte energi og effekt fra innmatingspunkter til slutt kunder.

Fornybar Norge ønsker ikke en trinnvis innføring av ny variabel

I rapporten fra Thema anbefales en utvikling i tre trinn. Fornybar Norge ønsker ikke å kommentere på de ulike trinnene, men heller oppfordre RME til å få større innsikt i hvordan en ny oppgavevariabel for effektflyt kan inngå i en samlet oppgavedefinisjon og hvordan dette vil påvirke enkeltsekskap på kort og lenger sikt. Hvilke insentiver gir denne variabelen? Thema har tidligere blant annet kommentert at flyt basert på forhåndsdefinert radielt nett (fase 1 i siste rapport) gir sterke uheldige insentiver til endret drift, noe som gjør denne metoden utfordrende selv om metoden stiller lave krav til data.

Med stadig økende lokal produksjon i det lokale distribusjonsnettet vil en oppgavevariabel kun basert på forbruk undervurdere omfanget av oppgaven. I rapporten fra Thema er forslag til hvordan produksjon også kan inngå i beregningene av variabelen skissert, men dette krever et mer omfattende arbeid.

Fornybar Norge ønsker ikke en trinnvis utvikling, med stadige endringer i variabelen for effektdistanse.

Proaktivitet og insentiver ved ny oppgavevariabel

Nettselskapene har lenge etterlyst insentiver i reguleringen som stimulerer mer proaktivitet, at det bygges og tilrettelegges for nytt forbruk før etterspørsel om tilknytning. Tilsvarende utvikling ser vi i EU hvor "anticipatory investments" er høyt på agendaen i politikktutforming. Variabel for effektflyt fanger i liten grad opp et slikt ønske om proaktive nettinvesteringer, da flyten vil komme på et senere tidspunkt enn investeringskostnaden. Tilsvarende manglende effektflyt kan også gjelde i historisk nett, en gang bygget på grunn av tilknytningsplikten, men som følge av samfunnsutvikling har blitt mindre utnyttet med tiden.

Fornybar Norge savner en evaluering av prosjektet og prosessen. Seks år, 10 rapporter og stor deltakelse fra nettselskap og andre interessenter fordrer et svar på om nye variable for effektdistanse og/eller leveringspålitelighet i tilstrekkelig grad kan forsvares ut fra en vesentlig forbedring av effektivitetsmodellen.

Om Fornybar Norge

Fornybar Norge representerer fornybarnæringen i Norge. Vi arbeider for at Norge hurtigst mulig skal bli et nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk. Vi har medlemmer fra hele næringen, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, finansinstitusjoner, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Kristin H. Lind
Direktør strømnnett og beredskap

Jørn Bugge
Næringspolitisk rådgiver